

En afgrænsning i loven, som tager hensyn til uddannelsestidens længde, vil, hvis man — som foreslået af ungdomskommissionen i en til rigsdagens udvalg vedrørende studiefondslovforslaget i 1950—51 indgivet henvendelse — sætter grænsen ved uddannelse af 1 års varighed, ganske vist medføre en betydelig nedsættelse af det antal unge, som vil kunne komme i betragtning, men elever som uddanner sig „inden for hele det net af fagskoler, som i vor tid er spændt ud over alle erhvervsgræne“, som det siges af det folketingsudvalg, som stillede forslag om studiefondens oprettelse, vil i så fald ikke i nævneværdigt omfang kunne komme med. Loven ville i så fald ganske tilsidesætte de stærke og rimelige krav, som er fremme i tiden, om ikke alene at komme de unge til hjælp, som søger den såkaldte højere uddannelse, men også at lette adgangen for de unge, som søger en faglig uddannelse inden for håndværk, handel og industri.

En begrænsning i loven under hensyntagen til allerede eksisterende statsbevillinger til elevunderstøttelser må også forekomme betænkelig.

En overvejende del af den ungdom, som søger uddannelse, har allerede adgang til statsstøtte til uddannelsen, nogle mere, andre mindre. Ved loven at udelukke de grupper, man skønner i øjeblikket er bedst stillet i så henseende, vil kunne føre til uretfærdigheder, efterhånden som studiefondens midler bliver rigeligere.

Det må derfor synes rigtigt, at der bliver en vis adgang for fondens bestyrelse til at fastsætte de afgrænsninger, midlernes størrelse vil nødvendiggøre under hensyntagen til de til enhver tid foreliggende forhold.

Hvad enten der fastsættes begrænsninger eller ej, vil fonden altid få et stort virksomhedsområde, dækkende yderst forskelligartede og i nogen grad skiftende kredse. Dette vil gøre det ønskeligt, at man også med hensyn til bestyrelsen bevarer så megen bevægelighed som muligt.

De foreslåede ændringer i lovforslaget, for hvilke der nedenfor gøres nærmere rede, er udformet med disse betragtninger for øje.

Til § 1.

Det synes rimeligt, at der gives den bestyrelse, om hvis oprettelse § 3 indeholder bestemmelse, adgang til at gøre indstilling til undervisningsministeriet om anbringelse og forvaltning af fondens midler.

Til § 2.

En vis begrænsning af den kreds af unge, som skal kunne komme i betragtning ved fordeling af studiefondens midler, er foreslået ved indføjelser af ordene: „der er offentlig anerkendt“. En sådan begrænsning synes ikke at stride imod lovens forudsætninger.

Til § 3.

Til stk. 1.

Ved sammensætningen af bestyrelsen har man søgt at skabe et organ, der repræsenterer dels de styrelser, som vil få størst behov for andel i studiefondens midler, og dels de bevilgende myndigheder, idet man samtidig har haft for øje ikke at gøre bestyrelsen for talstærk og derved for tungt virkende. Under hensyn til usikkerheden for så vidt angår den mest praktiske måde for udformning af fordelingsplan og det område, fordelingen vil komme til at dække, anser man det for hensigtsmæssigt, at der gives adgang til nogen udvidelse af bestyrelsen senere.

Til stk. 2.

I overensstemmelse med de foran udviklede almindelige betragtninger foreslås det her at tillægge bestyrelsen bemyndigelse til at fastsætte sådanne begrænsninger i fondens virksomhedsområde, som hensynet til en effektiv udnyttelse af midlerne tilsiger. Begrænsningerne bør dog hvile på almene hensyn. Der tænkes herved på omstændigheder som uddannelsens kortere eller længere varighed, dens bekostelighed, den i forvejen tilstedeværende adgang til understøttelse, adgangen til under uddannelsen at oppebære indtægter og lign. I hvor høj grad det bliver nødvendigt at foretage begrænsninger af sådanne grunde, vil afhænge af størrelsen af fondens indtægter, og også andre forhold vil kunne spille ind.

Da der ligger megen vægt på, at lån kun anvendes i begrænset omfang og på de rigtige steder, finder man det ønskeligt, at bestyrelsen træffer bestemmelse om, hvor store beløb der må anvendes hertil.

Til stk. 3.

Det foreslås lovfæstet, at man ved den endelige fordeling af legater og lån skal benytte sig af de allerede eksisterende eller i mangel af sådanne for formålet senere oprettede legat- og stipendieudvalg samt af Dansk studiefond.

Til § 4.

Om den foreslåede revisionsordning er der forhandlet med finansministeriet.